

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egyesség szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Szterényi államtitkár Sümege.

A balatoni vasútnak már megnyitására is hálával tartozunk e vasút megalkotóinak. Városunk bármi rövid ideig is vendégül láthatta vezető államférfiaink egyik legkitünőbbjét, Szterényi államtitkárt. Városunk minden fia, kinek érzéke van a nemzet haladása körüli érdek elismerése iránt, ünnepnek tekintette azt az időt, melyet Szterényi József nálunk töltött, mert Szterényiben mindenki annak a boldog Magyarhonnak egyik legförförhetlenebb harcosát látja, melyről még ma is csak álmodozni merünk.

A régi jelszavak teljesítették hivatásukat. Felrázták a nemzetet a rab-szolgálatba való belefásultságból, annak tudatára ébresztették, hogy a magyar népnek joga van és ereje is van hozzá, hogy a történelmet ne csak végigszenvedje, hanem legalább a maga történelmét maga csinálja is. E nagyszerű cél elérésére azonban első sorban az eszközöket kell megteremteni, módokat kell találni arra, hogy a nemzet évszázadokon keresztül parlagon hevertetett erőit és jogait úgy érvényesíthessék, hogy azok egy hatalmas nemzeti lét véreivé legyenek. Ezért kell, hogy az új harcosok a munka, az előretörés, az akadályoktól vissza nem riadó, minden gátat

leküzdő férfias akarás jelszavaival cseréljék fel a régi jelszavakat, melyekben több volt az ábránd, mint a céltudatos erő.

Az új eszmék táborában az első között küzd a mi illusztris vendégünk, Szterényi József. Az áldatlan közjogi küzdelmek közepette is, mikor a politikai szenvedélyek háborgása rombolással fenyegetett minden téren, Szterényi azon kevesek közt volt, akik csendben dolgoztak. Az ő nagy céljára, a haza gazdasági függetlenségének kivívására való törekvésében őt semmi sem tartóztatta fel. Mint az az ember, aki egy örökké tartónak ígérkező földrengés idején is épít, munkál házán, vissza nem riadva az elemek tombolásától, Szterényi is épített, munkált az első sorban gazdaságilag függetlenítendő Magyarországon, remélve, hogy a medrükbe visszatérő erők bölcs vezetés mellett áldásos hatásokat fognak majd előidézni. És csakugyan — a harcok elmúltával eszméinek legelső harcosává a lángoló hazaszeretet örökéletű apostolának, Kossuth Lajosnak fia lett, akinek oldalán Szterényi lehetőségéhez jutott annak, hogy most már minden eszközzel közelebb vigye eszméit a megvalósuláshoz. Munkássága olyan arányokat öltött, hogy benne a bámuló kor a fáradhatatlan törekvés, a folyton tevékeny előretörés nagyszerű példáját látja. Egy politikus, aki majdnem sohasem beszél, de mindig dol-

gozik, mindenütt ott van, ahol a haza gazdasági haladásának valamely esz-koze vált szükségessé és megvalósítandóvá. Még beszédei sem szónoklatok csupán, hanem egy-egy gazdaságpolitikai cselekmény jellegével bírnak. Mindenre kiterjedő figyelme, erős praktikus érzéke az ipari és kereskedelmi fejlődésnek egyetlen szükségletét sem hagyják rejtve előtte, hatalmas ipari vállalatok, új vasútvonalak, a hazai iparnak egy-egy élettere támadnak nap-nap után munkássága nyomán és ha pezsgésnek induló ipari és kereskedelmi életünkben végre láthatjuk a gazdasági függetlenség hajnalát hasadozni, ennek dicsőségében Szterényit a palma nagy része illeti meg.

Büszke örömmel láttuk tehát vendégül öt városunk falai közt és hálás kö zönetet rovunk le szeretett képviselőnknek azért, mert módját ejtette, hogy Szterényi József iránt érzett hódolatunknak szülővárosunkban adhatunk kifejezést.

E hódolatnak sikerült impozáns kifejezést adnunk. Már a kora esti órákban lobogódszt öltött a város és annak jelűl, hogy az egész város ünnepel, korán bezártak az üzleteket és kiülték a lobogót a város azon részei is, melyet a menet nem érintett. A város maga, valamint hatóságai, intézetei testületileg jelentek meg az államáson, a lakosságnak pedig apraja-nagyja ünnepi díszbe öltözve tolongott a pompásan kivilágított és feldíszített pályaudvaron. A városba vezető út kanyarulatánál a mézgyár kohói, melyekben a gyár-

Legénybúcsú.

A felhők mögül előbukkanó hold ezüstös fényözönyt szórt az esőáztalt lombkoronákra, Havady Barnabás vállára vetett puskával, gondolatokba mélyedve lassan haladt a sűrű erdővel borított hegyoldal. Koronként visszapillantott a völgyben pihenő falura. Aludt minden. Csak a nagy, fehérre meszelt kastély egynemely ablakából világított imbolygó gyertyafény. Ott nem aludtak. Készülődtek a holnapi lagzira. A Havady Barnabás lakodalma, aki a holdas, csöndes éjszakán nekivágott a hegyoldalnak, hogy a rengetegben búcsút vegyen a legényélettől.

Havady Barnabás keserűen mosolygott erre a gondolatra. Az ő legénybúcsúja. Másnak beszéltek azt, mikor a legény a násznapja előtt búcsút vesz az ifjúkor boldogságaitól, hogy egy szeretett nő oldalán megbirkózzék az élet küzdelmeivel Pezsgővel, vidám muzikaszó mellett esik a legénybúcsú. S ő? A Havady nemzetség büszkesége, a Havadyak vagyónának egyetlen örököse elűtött a többi fiútól. Nem ismerte a vele egy társadalmi osztályhoz tartozó ifjak hóbortos kedvteléseit soha. A könyvein kívül nem érdekelte, csak a vadászat. Ha belefáradt a komoly munkába, vállára kapta a duplacsövű Winchesterét s

nekivágott a rengetegnek. Nem is kívánczolt egyéb szórakozás után, amíg most harmadéve meg nem ismerte Maját, a ragyogó szemű, náddereki cigányleányt, aki először tanította meg rá, mi a boldogság. Azontul sutba dobta a könyveket s egész nap a rengeteg bujta — kettesben.

S ime, most a csöndes holdas éjszakán is idejött, hogy elbucuzzék a boldogságtól. A keskeny úton, mely a hegyoldalról át a szomszédfaluba vezetett, hatalmas kökereszthez ért. Megállt. Itt ismerte meg Maját, most harmadéve. A ragyogó szemű kóbor cigányleányt, akinek a kedvéért hajlékot adott az egész karavánnak a szomszéd faluban. De nem tudott róla senki, a boldogságról, csak a rengeteg. Arról a végtelen boldogságról, amely őt egész emberré tette. Hanem hát összeroppant minden. A Havady vagyon eluszott a nagyuri életmódban, amit az apja folytatott s ha holnap el nem veszi azt a vértelen, csunya lányt, akinek husszorta több az aranya, mint amennyit vézna teste nyom, újra kerül az ősi kuria s földönfutóvá lesz az édes anyja.

Megborzongott s szinte öntudatlan tovább indult, hogy búcsút vegyen Majától, a boldogságtól. Sohasem félt. Ezen a holdas éjszakán megismerte a félelmet. Maga sem tudta, mi történt vele. Minden zöreijre ijed-

ten megállt. Az erdő rejtelmes bugása, melyet oly nagyon szeretett, most megremítette, a fák árnyai, mintha csupa halálos ellenség szilhuettjei lettek volna. Egy kis tisztásra ért Szinte riadtan visszahökklött. Ott állt előtte Maja, az ezüstös fényözönből csábosan, szebben mint valaha. Azt hitte álmodik, de már a nyakán csüngött a leány s szenvedélyes, suttogó, szemrehányó hang beszélni kezdett.

— Miért tetted ezt velem?

— Imádlak.

Maja csókolta, ahol érte s szinte fuldokolva suttogta:

— Nem adlak oda senkinek. Érted: senkinek.

— Hisz ezután is a tied maradok. Csak téged szeretlek.

— Mi közöd ahoz a leányhoz. Ő tanított-e meg a boldogságra? U adta-e neked a szépségét, az ifjuságát? Mit adhat neked a pénzén kívül?

Havady gyöngéden lefejtette a leány karját a nyakáról.

— Meg kell lennie. Maja értsd meg. Az anyám kedvéért, aki különben koldussá lesz?

A leány szeme szikrát szórt.

— Mi közöm neked az anyádhoz? Az enyém vagy s az enyém is maradsz. Elég nagy árt adtam érted.

vezetősége teljes fizemmel dolgoztatott, küldötték az ég felé hatalmas lángoszlopokat, messze belevilágítva a sötét éjszakába és mintegy hirdelve, hogy a munkának ég felé törő fénye üdvözli legelőször az ország legelső munkásainak egyikét, a magyar ipar geniális Mesterét.

Mielőtt Sümegre ért volna, a sümegi Bazalibánya társaság vezetősége saját állomásán üdvözölte az államtitkárt, aki Eitner Jenő üdvözlését megköszönve, sajnálatát fejezte ki, hogy a bányát az est előrehaladottsága miatt meg nem tekintheti.

Ezalatt a rend fenntartására kivonult tűzoltóság és rendőrség alig tudta vonalon belül tartani az izgatottan váró sokaságot, amely — mikor a gyönyörűen kivilágított különvonat, mintegy mesebeli repülőkastély, berohogott a pályaudvarra és a szalonkocsi ajtajában láthatóvá vált az államtitkár alakja, — dörgő éljenzésével elnyomta a zenekar hangjait, mely a Rákóczi-induló lelkesítő hangjaival üdvözölte a nagy vendéget és kíséretét.

Mikor Szierényi a kocsiból kilépett, az éljenzés csillapultával Lukonich Gábor dr. a következő beszédrel köszöntötte őt:

Nagyméltóságú államtitkár úr,
Kegyelmes urunk!

Sümeg város közönsége nevében jöttünk ide, hogy nagyméltóságodat a balatonparti vasút megnyitása alkalmával — bár hivatalos fogadtatások keretén kívül — városunk szerény falai között, szívünk és lelkiünk egész melegeivel köszöntjük és üdvözöljük.

A kereskedelmi kormány bölcsessége és legelső sorban nagyméltóságod jóakaró atyai támogatása és pártfogása tette lehetővé a balatonparti vasút létesítését, melyhez városunk és vidékünknek oly nagy és fontos érdekei és jövőbeli reményei fűződnek.

Ezen vasút létesítése által — eltekintve ennek általános vasúti politikai értékét és előnyeit — nagyméltóságod Zalavármegye közönségét örök hálaóra kötelezte; mert ezzel a megye közönségének régi vágya és óhajta ment teljességbe, — nagyméltóságod ezen vasút létesítésével egy természeti kincsekben bővelkedő nagy vidék jövő fejlődésének, jólétének és előre haladásának alapjait rakta le, miáltal nagyméltóságod neve megyénk minden lakója előtt feledhetetlen lesz, neve Zalavármegye fejlődésének történetével elválaszthatatlannal össze lesz nőve, össze lesz forrva.

Azért mi is a legösszetettebb öröm érzetével eltelve jöttünk nagyméltóságod elé, hogy iránta érzett hálánkat és köszönetünket tolmácsoljuk és kérjük, hogy városunkat és vidékünket tartsa meg kegyes és jó indulatában s legyen meggyőződve, hogy mi a mai napot, melyen nagyméltó-

— Meg kell lennie, Maja, az anyám kedveért.

Maja kiegvesenedett s fenyegető hangon szólt:

— Nem megmondtam-e akkor, ha a tied leszek, soha másé nem lehetsz?

— Az anyámról van szó Maja, az ő kedveért teszem.

— Ez az utolsó szavad?

Szinte csunya volt az indulattól.

Az utolsó, Maja, nem tehetek másként.

A leány hevesen toppantott.

— Nos, ha az enyém nem maradhat, másé se leszel.

Egyszerre meglevenedett a tisztás, Havady, az athléta riadtan kapott a puskájához, de elkésett vele. Egyszerre tíz kar ragadta meg s elnyomták, még csak nem is kiálthatott.

A harmatos lombkoronák sejtelmesen susogtak.

— A másé se leszel...

S másnap s azontul is, hiába várták Havady Barnabást lagzira...

Halász Zsigmond.

ságodat körünkben üdvözölhetni szerencsések vagyunk, legszebb és legbecesebb emlékeink közé fogjuk sorozni és kívánjuk, hogy a közöttünk eltöltött időre mindenkor kellemesen és kedvesen emlékezzék vissza.

Isten áldja meg, Isten hozta!

Az üdvözlő »Isten hozta« ezer ajak viszhangozta őszinte lélekkel, mert mindenki átérzte Lukonich dr. szép szavainak mély igazságát és mindenki részt kért magának a balatonmelléki vasút megalkotásáért érzett hála kifejezéséből. És e hála sokszorosan hatványozódott, midőn az államtitkár városunk egy régi óhajáról emlékezett meg, reményt nyújtó biztatással a következőkben felelve az üdvözlő beszédre:

Igen tisztelt uraim!

Kétszeres hálával tartozom azért a kedves figyelemért, amellyel engem önök illettek. Kétszeres hálával azért, mert a maguk vármegyéjükben ugyan, de nem a maguk határában létesült új vasútvonal, amely ugyan közvetlenül nem hoz hasznot a maguk fejlődő városkájuknak, mégis magukénak mondják, magukénak tartják. Másrészt, tisztelt uraim, hálával tartozom Sümeg város érdemes képviselőjének, az én kedves barátomnak (éljen) a meghívásáért, hogy ezt a kultur eseményt az ő barátságos házában is megünnepeljük. Hálával tartozom Sümeg város elöljáróinak és közönségének, azon szíves és meleg fogadtatásért, amiben engem ezen magánilegű látogatásom alkalmával részesíttek.

Mi, akik eljöttünk ide kedves uraim, azon tudatban jöttünk, hogy egy nagyra hivatott, de egyúttal nagy multtal bíró városkát látogatunk meg, amely város fejlődő iparának és ugyancsak fejlődő kereskedelmének köszöni emelkedését. Ezen városnak, tisztelt uraim, rövid időn belül vasúti gócpontnak kell lennie, hogy fejlődésével jólétet sugározzon a vidékre. Igen sajnáljuk, hogy ily későn értünk ide, de ha szürkület is ereszkedett ránk, érzelmimeit tolmácsolom akkor, midőn felszólítom önöket, tisztelt uraim, arra, hogyha szolgálhatok valamivel önöknek, rendelkezésükre állok, hogy ott, ahol az isteni gondviselés módot és alkalmat nyújtott arra, a maguk akaratát kivívjam. (Harsány éljenzés.)

Az önök érdemes képviselőjének, tisztelt uraim, (éljen) van egy óhaja, egy óhaj, amit sürget. Ez az óhaj, tisztelt uraim, jogos. Jogos azért, mert Sümeg város fejlődő iparának és kereskedelmének előmozdítására vasúti gócpont kell. Én, tisztelt uraim ígérem önöknek, hogy bármily helyzetbe is sodorjon a sors, azon leszek, hogy ezen óhajuk minél előbb teljesülést nyerjen. (Éljen) Köszönöm a szíves figyelmüket; az Isten éltesse Sümeg város képviselőjét, előjáróit és polgárait! (Harsány éljenzés.)

Az államtitkár szavait sokszor megszakító éljenzés ujjongó erővel tört fel, mikor beszédének végén ígéretet tett az iránt, hogy mindent el fog követni a városunk fejlődésére annyira kívánatos régi vágyunk teljesítése érdekében.

Ez az ujjongó éljenzés kísérte végig, midőn társaságával együtt az állomás előtt várakozó pompás fogatokba szállott és az ünneplő sokaság soraiba közt vendéglátó képviselőnk, Eitner Zsigmond pazarul kivilágított házához hajtatott, hol a kiváló vendégeket képviselőnk neje és leányai fogadták lelkes, magyaros vendégszeretettel.

Az igazi magyar uriház napfényes, derűs kedélyhangulata uralgott az ezután következő ünnepi lakomán, melyen az Eitner-családon és városunk előkelőségén kívül részt vettek: Szierényi József v. b. t. t. államtitkár, Batthyány Pál gróf, Széchenyi Viktor gróf és Hunkár Dénes főispánok, Batthyány Ernő gróf, Marx János a máv. h. elnöki igazgatója, Geduly Gyula, Steina József, Pulszky Garibaldi és Kotányi Zsigmond miniszteri tanácsosok, Szájbély Gyula udvari

tanácsos, Kussevics Emil államvasúti üzletvezető, Tiller Jenő, Tarry Károly, Rengey Sándor, Fontaine Emil államvasúti főfelügyelők, Lessner Rikárd titkár, Nagy Emil, Dobrovics Milán, Óváry Ferenc, Fábry Károly, Koller Mihály és Muzsa Gyula országgyűlési képviselők, valamint a fővárosi összes nagyobb napilapok tudósítói.

A lakoma hangulatát szebbnél-szebb felköszöntők fűszerezték, melyeknek sorát képviselőnk, Eitner Zsigmond nyitotta meg, meleg szeretettel üdvözölvén házában ilusztris vendégét, ki egy nehéz út fáradaalma idacára is idejött és újból kifejezve városunknak Szierényi iránt érzett háláját és nagyrabecsülését, kérte egyúttal az államtitkárt, hogy tolmácsolja pártvezére, Kossuth Ferenc előtt is meleg üdvözlését.

Szierényi gyönyörű beszédében felelt.

Bármily fáradságos volt is részére e nap — mondotta — mégis úgy érzi, mintha ez a gyönyörű alkalom csak kezdete volna egy nagyon szép napnak! Szívvel telt szavakban szól a nagynevű házi gazdáról, Eitner Zsigmondról, kihez őt — bármennyi politikai ellentét lett legyen is közöttük — mindig igaz baráti szeretet fűzte, úgy üdvözli Eitner Zsigmondot, mint a közérdek fíradhatatlan, példás barcosát, kinek jellemét, munkásságát egy igazi őnzetlen hazafi példányképűl állítja — majd a ház kedves aszonyát éltelve végezte szavait.

Marx János ugyancsak Eitner Zsigmondra emelte poharát, majd gróf Széchenyi Viktor főispán elmés, kedves felköszöntőt mondott az Eitner leányokra. Nagy Emil képviselő az államvasútnak jelenlévő vezérferfiat, Pulszky Garibaldi pedig a jelenlévő főispánokat éltette, azután pedig derűs kedvvel folytatták a lakomát éjfélig, amikor az államtitkár és kísérete szívélyes búcsú után távoztak a vendégszerető háztól, melynek s vele együtt városunknak soká emlékezetessé tették látogatásuk napját.

Szabályrendelet a köztisztaságról.

Régi igazság: a tisztaság fele táplálék. De igazság az is, hogy fele egészség.

Persze, ez is csak olyan igazság, amilyen legtöbb a szálló igék szótárában elegendő, de amelyről sokan semmit vagy szép keveset tudnak.

Különösen az alsóbb néposztály. Kialtó jele ennek az a tapasztalat, ha egy-egy kis városban vagy falun keresztül utazunk vagy egy-egy gazda udvarában széttekintünk: sem kellő rend, sem kellő tisztaság.

Természetesen, kivételek akadnak ott is. Nagyon sajnós volna, ha nem akadnának. Vidékünkön is ismerünk nem egy községet, ahol szombat este, vásárnap halmalban elsöpri a ház elejét, sőt az országútját is. Ily helyeken ez azután általános szokás, mert mindegyik gazda ugyancsak röstelné, ha az ő házataja tarátaságával vagy piszkosságával kiabálna ki a szomszédok közül.

Falvaink többsége azonban, hogy az elkoztatott frázist használjuk, bizony ázsiai állapotban tengődik köztisztaság dolgában. A házak homlokfala évtizedek, sőt évszázadok óta nem látott új vakolást és meszelést, a gyalogjárók — soha semmi gondzásban nem részesülnek, a vízvezető árkok piszkosak, rondák. Hát a községen átfutó patakok vagy a területén lévő pocsolyák? Gondozó kezét alig-alig látják, beiszapolódnak; trágyásodnak

s különösen nyáron át ártalmas ki-gőzölésükkel megfertőztetik a leve-gőt s számtalan ragadós és járvá-nyos betegségnek dús melegágyai lesznek.

Ausztriában, mint ott járt-kelt ma-gyar embertől hallottuk, a legkisebb község is példás rendet mutat A leg-kisebb árok, patak vagy tó partja és feneke ki van kövezve, hogy amo-lyan trágyaszerű képződmések ne kelet-kezhessenek. Az uccák, az udvarok mindig tiszták, csinosak, rendesek.

Nálunk ez másképp van. És pedig úgy látszik, ez a baj országos. Fog-lalkozik vele a belügyminisztérium is, amelynek az ország közegészségügye, — a legfontosabb közügy — hatás-körébe tartozik. A lapokból olvastuk, hogy a belügyminisztérium utasítja a törvényhatóságokat, hogy záros hatá-ridő alatt köztisztasági szabályrende-let alkossanak.

A köztisztaságnak, a közegészség-nek és a közrendnek hatalmas ténye-zője lesz ez a szabályrendelet. Evvel együtt azután szolgálja mind a ma-gánházak, mint az uccák, terek és az egész község csinosodását is. Amint pe-dig ez a szabályrendelet rászorítja a falú népét erre a magán és köztisztaságra, egyre jobban és jobban fejleszti a lakosságnak a tisztaság iránti érzé-két és szeretetét is. Valóságos nevelő hatással lesz a népre a köztisztaság szempontjából.

Hogy ez a fontos szabályrendelet jó magyar szokás szerint papiroson ne maradjon, arról is gondoskodni óhajt a belügyminisztérium. Akkép rendel-keznék ebben a vármegyében, hogy a rendelet végrehajtása ugyan a község-ek elöljáróságának hatáskörébe tar-toznék, de erről a felügyeletet a csend-őrök gyakorolnák. A csendőrség pe-dig kipróbált szervezet, hogy a rábi-zott tennivalókat katonai pontosság-gal és lelkiismeretességgel végzi el.

Zalavármegyének már van egy okos, hasznos szabályrendelete, az építő sza-bályrendelet. Ennek méltó társa lesz a köztisztaságról szóló, amelynek al-kotását a belügyminisztérium most kez-deményezi.

Vármegyénkben különösen helyén való lesz ez a szabályrendelet. Sok apró, csipp-csöpp, Isten háta mögött való talvacskánk van, távol egy egy országúttól, amelyek közül sokra rá-fér ez a szabályrendelet. De vannak város jellegű kétkedő községek is, amelyekre szintén nagyon is ráfér köz-tisztaság dolgában a felsőbb hatóság atyáskodása. Azért alkossák meg mi-előbb ezt a szép és üdvös célzatú sza-bályrendeletet.

Bizunk vármegyénk erélyes, nagytu-dású és a közjavakért hevülő alispán-jában, hogy kezében ez a fontos ren-delkezés egy-kettőre törvényé válik, hogy éreztesse áldásos hatását talva-ink, városaink csinos külső képében, a köztisztaságban és közrendben. Ez egyszersmind egyik első kútforrása a jó közegészségügynek, a nemzet testi épsége fundamentumának.

Forgács.

Azt mondják: a politikában nincs hála. Kossuth Ferenc megcáfolta ezt a mon-dást.

Sőt többet tett. Követte Krisztus intelmét: — Aki téged kövel dob meg, kenyérral ha-jítsd vissza!

A balatoni vasút július 8-iki megnyitása fényes tanújele Kossuth nemeslelkűségének. De hát szóljon a történet.

Néhai jó Csígyó Pál tapolcai követ halála után erős küzdelem árán Kossuthot küld-ték a tapolcaiak fő képviselőnek. Országra szóló cselekedet volt: Kossuth Lajos fia a magyar parlamentben, az ellenzék élén. Azután letelt a mandátum. Kossuth eljött ismét, hogy újra kérje a bizalmat. De a fölizgatott tömeg szóhoz sem engedte jutni. Másnap reggel otthagyta Tapolcát.

Most visszatért — az új vasuton. Most Sztéryeni államtitkár Kossuth képében jön. Nemde, nemes boszú?

*

A kivándorlás szertelen csapása ennek a nemzetnek. Amellett millió bűnözés tapad hozzá. Annyi a kihágás, amit vele elkövet-nek, hogy arra is elkelve egy — *Karpathia*.

Most új törvény lép életbe, a jövő szeptember elsején. Hát az bizonyos, hogy a kivándorlást semmiféle törvény meg nem szünteti. Azt csak jó közgazdasági politika szünteti meg.

De nagyban apaszthatja a törvény a ki-hágások számát. Kivált ha rátermett ember hajtja végre.

Ezt a rátermett embert megtalálták Soós Pongrác volt sümegi főszolgabíró szemé-lyében. Őt nevezték ki a belügyminiszter kivándorlási biztossá.

Soós minden ponton, bárhová állítsák, em-berül megállja helyét. Azért jutott fokról fokra előkelőbb állásokba. Emellett vaskezü ember. A kivándorlás piócái érezni fogják majd hamarosan ezt a vaskezet. Összela-pulnak alatta.

Bárd.

H I R E K .

Állami Darnay Múzeum.

Egy egész életet betöltő, nagystilusú munkásság érte el célját, midőn a f. hó 7-én az állam tulajdonába vette a Darnay Múzeumot. Pihenést nem ismerő fáradság-gal, a magyar természet, a nemzeti kultúra iránt érzett rajongó lelkesedéssel gyűjtötte Darnay Kálmán azt az anyagot, melyből ma az állam képviselőtől megjelent bizott-ság elragadtatással állapította meg, hogy az az ország legértékesebb, a magyar nemzeti kultúra fejlődésének, a magyar föld tör-ténetének legérdekesebb képét mutató gyűj-temények egyike.

Szalay Imre, miniszteri tanácsos, a nemzeti múzeum igazgatója, dr. Hüttl Dezső műegyetemi tanár és Mihalik József kir. ta-nácsos orsz. felügyelő, kik a püspöki rezidenciaci vendégei voltak, 7-én délután tekin-tették meg a múzeumot, melynek különösen gazdagsága, szakszerűen szemléltető elrende-zése és az utolsó 7-év alatti nagymérvű gyarapodása lepte meg a bizottságot. Örö-müket nyilvánították a feletti, hogy ezen igen értékes gyűjteményt az állam tulajdonául átvehetik és egyben megengedték Darnay Kálmánnak, a múzeum igazgatójának, hogy a folyó hó 11-étől kezdve a múzeumot a nagyközönség számára megnyithatja ideig-lenesen addig, míg az ünnepélyes megnyi-tás, mely október havában fog megtörténni, végleg átadja azt rendeltetésének. Az ünne-pélyes megnyitáson jelen lesznek a vallás és közoktatásügyi minisztérium, a múzeu-mok és könyvtárak orsz. tanácsának, és fő-felügyelőségének megbízottjain kívül az ösz-szes állami múzeumok képviselői is.

A bizottság az alkalmat felhasználva megtekintette Németh János plébános veze-lése mellett a sümegi plébánia templom gyö-

nyörü Maulbersch freskóit, Mihalik kir. ta-nácsos pedig, ki hosszabb ideig tartózkodott városunkban, megnézte a szt. Ferenc rend kincstárát és érdekes régi könyvtárát is.

— A balatoni vasut megnyitása.

Többszöri elhalasztás után végre július 8-án megnyit és átadatott a forgalomnak a balatoni vasut. A megnyitás alkalmából Szté-ryeni József államtitkárrel lerándult képvise-lők és újságírók nem tudtak betelni a vo-nalmenti tájak szépségeinek magasztalásá-val. Valóságos diadalút volt az első külön vonat útja, mely az új pályán áthaladt. Min-denütt virág és zene fogadta, mindenütt ün-nepléssé emelkedett az üdvözlés és Szté-ryeni államtitkár, ki Kossuth Ferenc minisztert helyettesítette, személyesen is meggyőződhe-tett, mennyire üdvös dolog volt a csodás Balaton ez ismeretlen és eddig nehezen meg-közelíthető tájait megnyitni a forgalom és érdeklődés számára.

A megnyitó vonat utolsó állomását Sümeg képezte. Tapolcáról a tulajdonképeni vég-állomásra az államtitkár egész kíséretével átrándult képviselő urunk meghívása folytán. Lapunk más helyén számolunk be e látoga-tás lefolyásáról.

— **Házasság.** Fülöp Jenő, a zalaeger-szegi törvényszék jegyzője a zalaegerszegi r. kat. templomban ma esküszik örök hűsé-get *Szigethy Mancikának*, Szigethy Elemér dr. zalaegerszegi ügyvéd bájos és nagymű-veltségű leányának.

— **Gyászhir.** Július 8-ának délutánján villámcsapásként járta be városunkat a meg-döbbenő hír, hogy Smetanka Ferencet agy-szélhűtés érte. Senki sem akarta hinni, hogy a daliás öreg úr, kinek értermészetét és aranykedélyét városszerzte ismerték, néhány óra múlva áldozatul eshetik az orvul tá-madó halálnak. Annál nagyobb volt mind-annyiunk megdöbbenése, mikor a leszálló alkonyat már befejezte nehéz szenvedéseit. Harmonikus, szép életet oltott ki a kiszá-míthatatlan sors. A felette elreptült hosszú évtizedek által szinte érintetlenül hagyott férfiasan szép külsejével teljes összhangban állott lelki világa. Minden társaságban egy-formán szerették, mert mindenkihez egyfor-mán jó és szíves volt. Az úrt, melyet távo-zása okoz, nemcsak szerető családjá érzi fájdalmasan, hanem minden társaság, mely-ben a népszerű öreg úr megfordulni szok-tott, tudja, hogy pótolhatatlan veszteséget szenvedett. A részvét éppen ezért nyilatko-zott meg oly impozáns módon, mikor szombaton délután megható szertartás után örök nyugalomra helyezték. A gyásztól sújtott család a következő gyászjelentést adta ki:

Öz. Smetanka Ferencné szül. Bruck Er-zsébet úgy a maga, valamint leánya: Jenny, ennek férje: Magyar Kossa Gusztáv s ezek gyermekei: Angyalka, Micike és Alizka ne-veben fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy szeretett férje, illetve atyja, apósa és nagyatyjuk, Smetanka Ferenc nyug. urod. intéző, vasvármegyei törvhat. biz. tag. f. évi július hó 8-án este 8 órakor életének 65-ik, boldog házasságának 31-ik évében rövid ne-héz szenvedés s a halotti szentségek felvé-tele után elhunyt. A megboldogult hült te-mete a temető-kápolnában van ravatalra he-lyezve s onnét fog f. hó 10-én délután fél 5 órakor a róm. kat. szertartás szerint a sümegi róm. kat. sarkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miséáldozat f. hó 10-én délelőtti 9 órakor fog a megbol-dogult lelki üdvéért a sümegi róm. kat. plé-bánia templomban az Úrnak bemutatni. Sümegen 1909 július 9-én. Áldás és béke hamvaira!

— **Az állami Darnay múzeum meg-nyitása.** A múzeum ma vasárnap délelőtti 10 órakor nyílik meg a nagyközönség szá-mára. Megtekinthető díjtalanul: vasárnap délelőtti 10—12-ig délután 2—4-ig, szerdán délután 2—6-ig, csütörtökön d. e. 9—12-ig délután 2—4-ig; 30 fillér belépődíjjal szombaton délelőtti 9—12-ig, délután 2—6-ig. Idegenek a múzeumot az igazgató engedél-mével bármikor megtekinthetik. Jelentkezni lehet a múzeumi szolgánál.

— **A Lövölde társaság lövőversenye** folyó hó 4-én befejezést nyert. A magas egységsszámok a versenyben résztvevők kezének biztonságáról és szemének gyakorlottságáról tesznek tanúságot. A legjobb eredményt stilszerűen itt is a hadsereg érte el. Zoob Elemér hadnagy személyében, aki 25 egységgel első díjként egy pompás utazóbőröndöt nyert. A második díjat, egy elegáns fekete kávészervizt Popovics Miklós tanár, a harmadikat, szivarszelencét Darnay Kálmán nyerte, mindketten 24 egységgel. A negyedik díjult kitűzött likőrös szerviz Stieránd Kálmáné lett 22 egységgel, az ötödik díjat végül 20 egységgel Kovács László vitte el. A tekeverseny még folyik.

— **Az új iskolaépület átvétele.** Az új állami iskola építése befejezést nyervén, az annak átvételére kirendelt bizottság, mely élén Lukonich Gábor dr. elnökkel, Eitner Zsigmond, Ereki István, Kiss Antal, Vid Lajos, Bánfi Alajos, Barkóczy Károly, Malomsoky János bizottsági tagokból, továbbá Zoltán Jenő főmérnök és Puskás Kálmán mérnökből alakult, július 9-én az átvételt megkezdte. Úgy építészeti, mint tanügyi és egészségügyi tekintetből alaposan átvizsgál mindent a bizottság, ezért az átvétellel járó munkálatok hosszabb időt fognak igénybe venni.

— **Záróra.** Lapunk előző száma foglalkozott a kereskedők zárórájának kérdésével. A cikknek, mint örömmel halljuk, fogantaja lett. A borbélyok elhatározták, hogy nyáron esti 8, télen fél 8 órakor zárnak, kivéve szombatot. A kereskedők mozgalmá csak részben vezetett eredményre a záróra kérdésében. A nagyobb üzletek tulajdonosai elfogadták, hogy július, augusztus és szeptember hónapban is már 8 órakor zárnak.

— **A vármegyék a munkások rokkantegyletéről.** Valóban üdvöscélú munkásjóléti intézmény fejlesztésében vesznek részt a legutóbbi időben vármegyék, olyformán, hogy erkölcsileg és anyagilag támogatják a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegyletét. Eddig Békés-, Esztergom-, Máramaros-, Nyitra-, Somogy-, Sopron- és Veszprémvármegyék közgyűlései határozták el, hogy 200-200 koronával belépnek az egyesület tagjai közé. Számos vármegye pedig erkölcsileg támogatja az egyesület olyképpen, hogy külön körlevélben felhívja a városok és községek vezetőinek figyelmét annak áldásos működésére, amely abban áll, hogy 1903 óta 556 rokkant tagjának és 150 árvának félmillió koronát felülhaladó állandó segítséget fizetett ki. Az egyesületnek az idén belépett 16.000 új taggal nyolcvanhétezer tagja van, vagyona az ötöd-félmillió koronát felülhaladja, főpénztáráinak száma 265. Az egyesület most vette föl a folyó évre esedékes 5000 korona állami támogatást. Az egyesület központi irodája Budapestben, József-utca 23. számú saját házában van.

— **A bortörvény népies ismertetése.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ismét egy hasznos kis könyvecskével szaporította a földművelésügyi minisztérium népszerű kiadványainak számát. A földművelésügyi miniszter ugyanis az új bortörvényt kérdés és felelet alakjában dolgoztatta át és kinyomatta. A könyvecske, melynek címe «Az új bortörvény kis kitéje» könnyen megérthető stílusban ismerteti a bortörvénynek s a törvény végrehajtására vonatkozó rendelkezések mindazon rendelkezéseit amelyek a szőlősgazdákat, valamint a bor adás-vételével foglalkozókat érdekli. A könyv betűrendes tárgymutatással van ellátva, melynek alapján bárki könnyen megtalálhatja a választ arra, amit tudni kíván. Ára 20 fillér, lelkészek, községi jegyzők, tanítók valamint kis szőlősgazdák azonban, ha eziránt egyszerű levélben, vagy levelező-lapon a földművelésügyi minisztérium könyvtárához fordulnak, ingyen kaphatják meg.

— **Egy milliárd.** A Triesti Általános Biztosító társulatnál (Assicurazioni Generali) biztosított tőkék állaga elérte az egy milliárd (ezer millió) korona összeget. Ez az első eset, hogy egy magyar-osztrák intézet ily állományt

képes felmutatni, amilyent különben csak nagyon kevés európai biztosító társaság ért el eddig. Ezen eredmény nagyfontosságú közgazdasági eseményt képez, mert ez egyrészt biztosítási intézményünk versenyképességét, másrészt pedig azt a nagy bizalmat igazolja, amellyel a közönség ezen legnagyobb biztosító társulatunkkal szemben viseltetik.

— **A tüdővész pusztítása hazánkban.** A belügyminiszter jelentése szerint 1907-ben Magyarországon tüdővészben elhalt 68 125 egyén. A magyar birodalomban 1909 február havában gümőkórban elhalt 6531. Ebből a dunántúlra esik 910. E szám törvényhatóság szerint csoportosítva a következőképp oszlik meg: Baranya vármegye 79, Pécs város 14, Fejér vármegye 68, Székesfehérvár város 9, Győr vármegye 30, Győr város 15, Komárom vármegye 71, Komárom város 3, Moson vármegye 26, Somogy vármegye 117, Sopron vármegye 62, Sopron város 4, Tolna vármegye 72, Vas vármegye 124, Veszprém vármegye 68, Zala vármegye 148.

— **Hirdetmény.** Az 1883. évi 44. t. c. 18-19 §-ai alapján ezennel közhírré teszem, hogy Sümeg nagy község 1909 évi I-II. oszt. ker. adó; III. oszt. ker. adó; mégis a föld és házbirtok után járó általános földadalmi pótdadó kivetési listroma a városházán 1909 évi július hó 11-től 1909 évi július hó 19-ig közzemlül van, mely időben a hivatalos órák alatt az az érdekeltek által megtekinthető. Sümegen, 1909 július 10-én. György Elek jzd.

— **Hirdetmény.** Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy Sümeg nagy község 1909-1910 évre szóló ebadó kivetési listrom a városházán 1909 évi július hó 11-től 1909 évi július hó 14-ig bezárólag közzemlül van, mely időben az az érdekeltek által betekinthető. Sümegen, 1909 július 10-én. György Elek jzd.

— **A hordó drágasága.** A hordó árának növekedése a szőlőbirtokosságra nézve súlyos adót jelent. Mult évben szüret idején a faedények ára hektóliterenként oly magasra emelkedett, hogy sok helyen a must eladási árát kétszeresen is fölül multa. Az idén a helyzet még veszedelmesebbnek ígérkezik. Nem mintha a várható szüret oly kedvező volna mint tavaly, hanem azért, mert a termelők hordóiban meg nagy készlet van. Nehogy talán a hordó kereslet szüret idején rendkívül arányt öltödjön, a »Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete« felhívást intézett a szőlőbirtokosokhoz, melyben előre figyelmezteti őket, hogy hordó szükségletükről idejében gondoskodjanak, hogy oly mennyiségben készítsenek cemet hordót, melyek különösen a must kiterjesztésére rendkívül alkalmasak, hogy a koronkenti termés többlet elhelyezésére elegendő legyen. Végül kéri őket, hogy járjanak közbe, hogy az államvasuti raktárakban, valamint egyéb közraktárakban megfelelő számú és nagyságu cement hordó és tartó állítsanak, melyet a nagyobb termelők, szövetszövetek és borkezeskedők szükség szerint bérebe vehetnének.

— **Gyujtogatás.** Tekenye községben az utóbbi időben kétszer volt tűz egymásután. A lakosság gyanút fogott, vajjon nem gonosz kezek munkája okozza-e a veszedelmet és a gyanus nyomok után menve a csendőrség letartóztatta Dézsényi József tekényi földművest. A sümegi büntető bíróság az ügyet az ügyészséghez tette át, hová Dézsényit is átkísértette, de az ügyészség elegendő bizonyíték hiányában szabadlábra helyezte Dézsényit. A nyomozás azonban tovább folyik.

Felelős szerkesztő: **Éles Károly.**
Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

— **Kiadó lakás.** A mosó-uccában 3 szoba, konyha, előszoba és mellékhelyiségekkel álló lakás kiadó. Bővebbet Tóth Lajosnál, Sümegen.

Szükségeiteket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-ucca.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-ucca.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BOHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos u. CSIZMAZIA ISTVÁN vas- és fűszerkereskedése. Gazdasági magvak. Gazdasági gépek Kisfaludy-Szállóval szemben.

DARNAY KÁLMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségár.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó u.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

Id. HORVÁTH JÓZSEF úri és női cipész, Kossuth Lajos ucca. (Balasits-féle ház)

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos ucca. Epstein ház.

KELL. JENŐ bérkocsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő. Mihályfai ucca.

KOVÁCS LAJOS férfi és női cipész üzlete. Gyógyszertár mellett.

KLAFFL LAJOS épület- és burorasztalos. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korcsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC süti üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR bentes. Kossuth Lajos-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sörkőraktár. Árpád-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötődjé. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős.

SKÁLAK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJÁRTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és cimfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az »Arany-bárány«-hoz.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán és üvegáru nagykereskedése.

Eladó.

Egy a mai kornak megfelelően épült ház, 3 szobával és a szükséges mellék helyiségekkel, családi lakásnak igen alkalmas, (városháza utcában, Sümegen) eladó vagy bérbeadó. Komoly érdeklődőknek e lap kiadóhivatala ad bővebb felvilágosítást.

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízátlatlan

kátrányos fedőlemezt,

kátrányos pépszalagot és

kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban árusít

Würzburger Jakob, Sümeg.

767/1909.

Hirdetmény.

Sümeg község előljárósága, a község képviselőtestületének a mai napon megtartott közgyűlésének határozata alapján az üresedésben levő

községi pénztárosi állásra

pályázatot hirdet.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi működésüket, életkorukat, a pénzkezelés és könyvelésben való jártasságukat igazoló kérvényeiket a folyó július hó 16-ig bezárólag atólirott községi bírónál nyújtsák be, mert a később érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

A pénztárosi állás évi javadalmazása 1000 K készpénz havi utólagos részletekben. Hivatalos óra naponként reggel 8-tól 12-ig s délután 2-től 5-ig.

Pályázó köteles 8000. K, azaz nyolcezerkorona vagyombiztosítékot elfogadható módon és alakban kellőleg igazolni.

A választás 1909 július hó 17-én délelőtt 9 órakor fog a képviselőtestület által megtartatni.

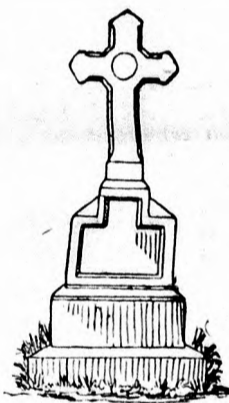
Sümegen, 1909 június 26.

Malomsoky János
jegyző.

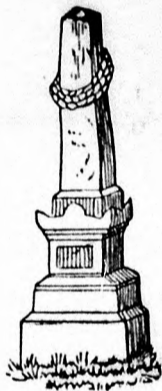
Kiss Antal
bíró.

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümegen.

Dús választék mindenféle sírköbön. Ugymint: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Sírmlekeket, uti kereszteteket, szentháromság szobrokat, épület és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat rutinyos áron elvállal és izléses kivitelben készít.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kéjjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hattyugyógyosztár** által **Majna-Frankfurt**.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Egy jeles képzettségű szaksegédet hozatván,

fogorvosi műtermemben

mindenféle rágásra és beszédre alkalmas kaucsuk lemezű és lemez nélküli műdarabokat, arany koronákat, csapos fogakat, hidmunkákat a megrendelés napján elkészíték.

VIDÉKIEK MEGVÁRHATJÁK.

Hibás állású és tört darabokat 2 óra alatt kijavítok.

Öntött arany. égetett (nem utanzott) porcellán, platina, cement fogtömes.

Érzéstelenített fog- és gyökérhúzás!

Mérsékelt ár, több évi jótállás.

Rendelés d. e. 8-tól d. u. 6-ig.

Dr. Kóródi Simon fogorvos,
Pápa, Jókai Mór-utca, 16-ik szám. I. emelet (Blum-féle ház.)

Mindennemű
nyomtatványokat

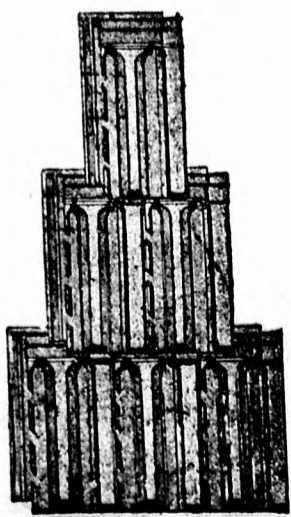
jutányos aron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen

Mindennemű
könyvkötőmunkák

elfogadtatnak

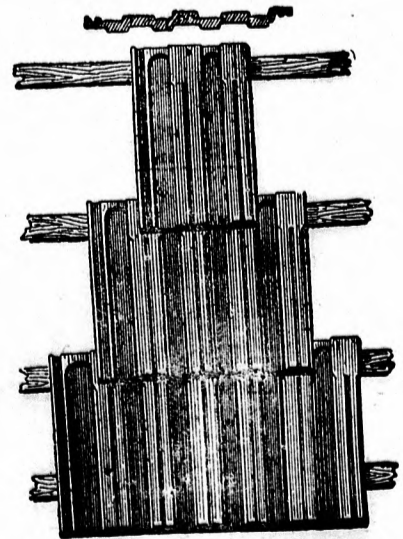
Bohn kikindai cserepe.

Saját érdekében
csak **BOHN**-féle

nagykikindai és zsombolyai cserepet fogadjon el
és utasítson vissza más silány minőségű csere-
pet, mert

csak a **BOHN**-féle
cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.
Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

Bohn-cserepgyár Zsombolya.

Bohn zsombolyai cserepe.